

Existeixen els fets independentment dels relats?

Resulta evident que, en la nostra societat, la postveritat és un fenomen que té repercussió i que ha impregnat la percepció més del que ens podem arribar a pensar en un primer moment. La podem definir com a aquell fenomen que consisteix a, intencionadament, voler donar una versió manipulada d'un fet amb l'objectiu de provocar una emoció.

I faig inflexió en la paraula de intenció, ja que per mi té una rellevància important en aquest context. Partint de la premissa que un ésser humà li resulta impossible descriure objectivament un fet, ja que mai l'explicarà amb tots els detalls necessaris, i, encara que sigui totalment involuntari, li atribuirà un punt de vista subjectiu; la part important d'un relat és precisament la intenció. Seguint la premissa anterior, sembla que tots els enunciats que diguem són postveritats, però no les identifiquem com a tal, per què? El que realment qualifica un enunciat com a postveritat, és que hi ha una intenció voluntària al darrera d'aquesta, de provocar una emoció al receptor.

Si ens fixem en aquest aspecte en l'àmbit públic, veiem que és allò que realment provoca quelcom a la societat. La intenció que provoca sentiments com la por o l'odi, és la que fa que la població tingui una determinada ideologia o pensament, i que, encara que no en siguem conscients, mitjançant les dosis de subjectivitat en els enunciats que rebem, ens impregnem d'una certa tendència. Ens podríem preguntar el per què del fet que no se n'hagués parlat anteriorment, si bé podem veure que no és un fenomen nou; i és pel fet que, degut a com es transmet la informació actualment, és més fàcil que l'usuari caigui sota els afectes de la postveritat.

El fet que no es castigui la mentida, que l'usuari rebi informació com una simple esponja sense contrastar-la per assegurar-se que sigui correcte, que no es fomenta que la gent desenvolupi un punt de vista crític de la informació rebuda, sumat al fet innegable que els humans ens guiem per la por; és el que ha fet que la postveritat tingui tant de pes a la nostra societat. També, el que no ajuda, és que avui en dia, degut a les xarxes socials, l'usuari rep un excés d'informació, que causa que li resulti molt difícil contrastar-la, a la vegada que còmode el fet de simplement deixar-se influenciar.

Tornant a partir de la premissa que no podem explicar un fet de manera totalment objectiva, podem plantejar algunes mesures per atenuar el màxim possible els afectes de la mala intenció. Un bon punt de partida, pot ser una educació basada en els valors fonamentals, com aprendre a escoltar sense un prejudici inicial propi, que permeti que rebis la informació tal i com l'explica l'emissor, ser crític, i ensenyar els alumnes a raonar i pensar, per finalment crear una opinió pròpia; juntament amb una legislació que reguli la veracitat d'allò que es diu públicament.